

PROGNOSE FOR KVÆGBRUGETS ØKONOMISKE RESULTATER 2015-2017

Maj 2016

Sammendrag

Denne prognose ser på udviklingen i malkekvægsbedrifternes økonomi fra 2014 til 2017.

Malkekvægsbedrifterne er i høj grad specialiseret i mælkeproduktion, og derfor er bedrifternes økonomiske resultater dybt afhængige af udviklingen i mælkeprisen. I 2014 var prisen på mælk næsten 3 kr. pr. kg. Det medførte flotte driftsresultater på bedrifterne uanset deres størrelse og driftsform.

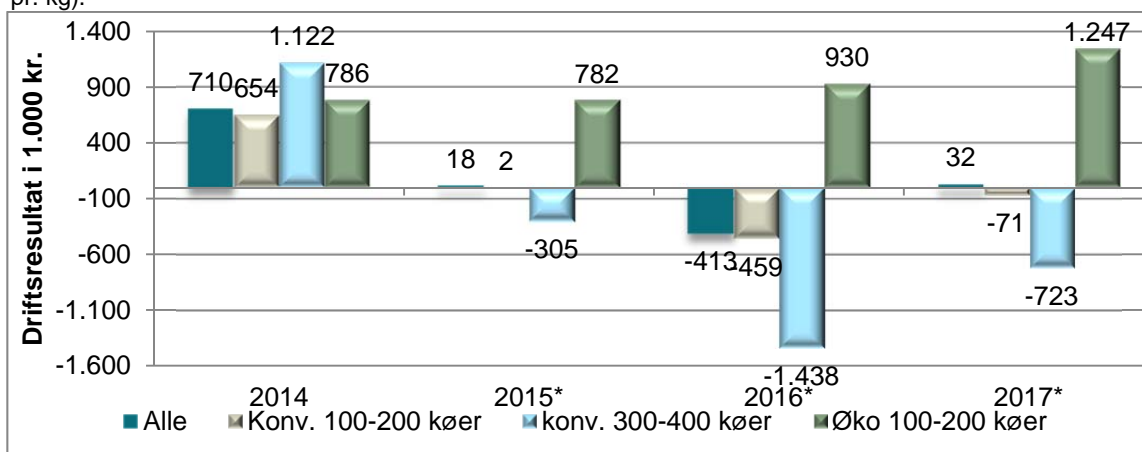
I 2015 var mælkeprisen 65 øre lavere pr. kg mælk sammenlignet med året før. For stort udbud i forhold til efterspørgslen var årsagen. Det voldsomme fald i prisen på mælk kan aflæses direkte på de konventionelle bedrifternes driftsresultat i 2015. Dette ventes således at falde fra 654.000 kr. i 2014 til 2.000 kr. i 2015 på bedrifter med 100-200 køer. Et fald på 652.000 kr. Faldet ventes at blive endnu større på de store bedrifter med 300-400 køer. Her ventes et fald fra 1,122 mio. kr. i 2014 til minus 305.000 kr. i 2015. En nedgang i indtjeningen på 1,427 mio. kr.

De økologiske bedrifter har også oplevet et fald i mælkeprisen fra 2014 til 2015, men modsat markedet for konventionel mælk, har markedet for økologisk mælk været præget af for lille udbud i forhold til efterspørgslen. Det førte i 2015 til flere stigninger i det økologiske tillæg. Således var økologitillægget 34 øre højere pr. kg mælk i 2015 end i 2014. Det er forklaringen på, at de økologiske bedrifter opnår stort set samme resultat i 2015 som i 2014. Driftsresultatet på de økologiske bedrifter med 100-200 køer ventes således kun at falde fra 786.000 kr. i 2014 til 782.000 kr. i 2015.

Malkekvægsbedrifternes indtjening afhænger umådelig meget af udviklingen i prisen på mælk, som stort set er umulig at forudsæ selv på kort sigt. I de første måneder af 2016 er mælkeprisen faldet yderligere. I nærværende prognose antages, at der kan ske yderligere fald i de kommende måneder, og at en bedring først sker allersidst på året. Det er årsagen til, at de konventionelle bedrifters driftsresultat ventes at blive lavt i 2016. De økologiske bedrifter har derimod udsigt til en fremgang i driftsresultatet, idet det forventes, at økologitillægget forbliver på et højt niveau.

Den store usikkerhed omkring mælkeprisen gør, at forventningerne til indtjeningen i 2016 skal tages med forbehold. Selv mindre ændringer i mælkeprisen kan flytte bedrifternes indtjening meget.

I skrivende stund er det umuligt at give et bud på bedrifternes økonomi i 2017. Det er forudsat, at mælkeprisen fortsat vil være lav ved årets begyndelse, men at der langsomt vil ske en bedring i prisen i løbet af året. Det giver et prisniveau a la niveauet i 2015 og dermed en indtjening a la indtjeningen i 2015. Der forventes et fortsat højt økologitillæg i 2017. Det er årsagen til den fortsat pæne og stigende indtjening på de økologiske bedrifter. Både de konventionelle og økologiske bedrifters indtjening er meget afhængig af udviklingen i mælkeprisen. Denne er noget nær umulig at forudsige lang tid frem. Derfor skal de viste resultater for 2017 tages med et stort gran salt. Det er dog væsentlig at understrege, at det forudsatte niveau for mælkeprisen i 2017 er væsentlig under det forventede langsigtede mælkeprisniveau (-30 til -40 øre pr. kg).

Figur 1. Driftsresultat for malkekvægsbedrifter

KONTAKTPERSONER:

Navn	Chefkonsulent Susanne Clausen	Seniorkonsulent Jannik Toft Andersen	Teamleder Arne Munk
T	+45 87 40 53 07	+ 45 87 40 53 05	+45 87 40 52 40
M	+45 30 92 17 15		+45 23 34 73 69
E	suc@seges.dk	jta@seges.dk	arm@seges.dk

Indhold

Sammendrag	2
Indledning	4
Prognoseresultater for gennemsnitsbedrifterne	5
Konventionelle bedrifter med 100-200 køer.....	5
Konventionelle bedrifter med 300-400 køer.....	6
Økologiske bedrifter med 100-200 køer.....	7
Prognoseresultater for den bedste tredjedel af bedrifterne	9
Investering og gæld	10
Følsomhedsberegninger.....	11
Bilag 1: Prisforventninger og forudsætninger	13
Bilag 2: Konsekvenser af øget tilførsel af kvælstof	16
Bilag 3: Datamateriale og definitioner.....	17

Indledning

I forhold til januar-prognosen 2015 er der følgende ændringer i forudsætningerne for 2016:

- Effekterne af landbrugspakken er justeret ned med 30 pct. (se bilag 2)
- Mælkeprisen for 2016 er justeret ned med 37 øre pr. kg EKM.
- Økologitillægget er hævet med 18,5 øre i 2016
- Prisen på udsætterkøer er justeret ned med 89 øre pr. kg i 2016
- Prisen på foderbyg er justeret ned med 18 øre, rapskager er justeret ned med 11 øre, mens prisen på sojaskrå er stort set uændret
- Mindre nedjustering af forventningerne til renter inkl. rentemarginaler og bidragssatser
- Data for 2015 er blevet tilpasset, så de svarer til den udvikling, der er set i de regnskaber, der er uploadet i SEGES økonomidatabase
- Stigningen i mælkeydelsen pr. ko er +4 pct. for konventionelle og økologiske bedrifter med mellem 100-200 køer, for de store konventionelle bedrifter er ydelsen hævet med 5 pct.
- Stigningen i mælkeydelsen pr. ko i 2016 er sat til henholdsvis 1,5 pct. og 2 pct. for de konventionelle og økologerne, mens ydelsen for begge driftsformer forventes at stige med 2 pct. i 2017.

Det antages derudover, at økologitillægget i gennemsnit vil være 127 øre pr. kg i 2016, mens tillægget i 2017 er sat til 122 øre pr. kg.

De konventionelle bedrifter med 300-400 køer har i 2016 øget besætningen med 6 pct. Mens konventionelle bedrifter med 100-200 køer kun har øget besætningen med 1 pct. flere køer. For alle bedrifter følger fremgangen dog forventningerne fra januar-prognosen. Slagteindtægterne er blevet mindre end forventet, da der blevet sendt færre køer til slagting.

Værdien af kvæg til levebrug er steget fra primo 2015 til ultimo 2015. Det betyder, at der er en forholdsvis stor positiv værdiændring i resultatet for 2015. Da priser for værdiændringen på besætningen ultimo 2015 var på et forholdsvis højt niveau forventes det, at der kommer et mindre fald i værdiændringerne ultimo 2016 i forhold til året før. Dette har ikke betydning for bedrifternes likviditet.

Regnskaberne for 2015 viser, at kapacitetsomkostningerne er lavere end forventet i januar-prognosen. Derfor er disse justeret ned. Pr. ko har der også været fald i finansieringsomkostningerne.

I resultatet for 2015 indgår superafgiften, som følge af overskridelse af mælkekvoten i det sidste kvoteår. Producenterne har haft mulighed for at dele afgiften over 3 år (2015, 2016 og 2017). Regnskabsmæssigt indgår hele afgiften imidlertid i 2015. I resultatet for 2016 indgår udbetalingen af EU's ekstraordinære mælkestøtte, som blev besluttet i 2015.

På grund af forventninger om meget presset likviditet er investeringerne sat lavt i 2016 og 2017. Der er dermed forventninger om et investeringsniveau, der lægger et godt stykke under afskrivningerne. Resultaterne er ikke korrigeret for eventuel støtte til investeringerne. Det betyder, at væksten i gælden og finansieringsomkostningerne kan være vurderet for højt.

Prognosen rækker frem til og med 2017. På nuværende tidspunkt er det umuligt at forudsige udviklingen så langt frem. Der skal derfor tages et stort forbehold i forhold til resultaterne for 2017.

Regnskaberne for 2014 og 2015 viser, at tab på finansielle forretninger har lagt stort set på samme niveau de to år. De viste resultater i 2016 og 2017 inkluderer ikke eventuelle tab på finansielle forretninger. Disse vil

i nogen grad forekomme, men er umulige at kvantificere på nuværende tidspunkt. Det skal der tages højde for ved vurderingen af resultaterne i disse år.

Prognoseresultater for gennemsnitsbedrifterne

Konventionelle bedrifter med 100-200 køer

Tabel 1 viser det opnåede driftsresultat i 2014 for malkekvægsbedrifter med 100-200 køer. Ligeledes er vist forventning til resultaterne i 2015, 2016 og 2017.

Tabel 1. Resultatopgørelse i 1.000 kr. for konventionelle bedrifter med 100-200 køer

	2014	2015*	2016*	2017*
Produktion:				
Antal vejet	1.356			
Årskøer	144	145	148	151
Mælkeydelse pr. årsko	9.672	10.059	10.260	10.465
Hektar	142	144	149	152
		1.000 kr.		
Bruttoudbytte	5.787	5.294	4.857	5.483
Heraf kvæg	4.386	3.895	3.437	4.014
Stykomkostninger	-2.769	-3.018	-3.035	-3.175
Heraf kvæg	-2.447	-2.688	-2.669	-2.768
Dækningsbidrag	3.018	2.276	1.821	2.309
Heraf kvæg	1.939	1.207	768	1.246
Kontante kapacitetsomkostninger	-1.543	-1.487	-1.542	-1.619
Afskrivninger m.m.	-540	-526	-502	-486
Resultat af primær drift	935	262	-223	203
Afkoblet støtte	465	467	477	479
Finansieringsudgifter i alt	-746	-728	-713	-753
Driftsresultat	654	2	-459	-71
Heraf værdiændringer, kvæg	-38	97	-15	0
Heraf værdiændringer, mark	-7	2	-5	0
Likviditet før investeringer	849	220	-152	52
		1.000 kr.		
Realiserede gev./tab i alt	-55	55	?	?
Heraf real. gev./tab gæld	-9	9	?	?
Heraf real. gev./tab finansaktiver	-47	47	?	?

De konventionelle malkekvægsbedrifter med 100-200 køer opnåede i 2014 et driftsresultat på 654.000 kr. i gennemsnit. Det ses, at der i 2014 var negative værdiændringer på 45.000 kr. Driftsresultatet ekskl. værdiændringer var således 699.000 kr. Samtidig opnåede bedrifterne en positiv likviditet før investeringer på 849.000 kr.

Mælkeprisen er faldet med 65 øre pr. kg mælk fra 2014 til 2015, og det er den væsentligste årsag til det voldsomme fald i bedrifternes driftsresultat fra 2014 til 2015. I 2015 ventes driftsresultatet at omkring 0 kr. Som tabellen også viser, har der været positive værdiændringer som følge af stigende priser på kvæg til levebrug. Ses der bort fra disse værdiændringer, bliver driftsresultatet minus 97.000 kr. i 2015. Hvis der skal peges på et lille lysglimt, må det være fald i kapacitetsomkostningerne.

Forventningerne til 2016 afhænger i høj grad af forventningerne til mælkeprisen. De første måneder har været præget af yderligere fald i prisen, og det forventes, at der kan komme yderligere fald i nærmeste fremtid. Samtidig forventes det, at en bedring tidligst sker allersidst på året. Det er den væsentligste årsag til, at driftsresultatet i skrivende stund ser ud til at blive yderligere forringet i 2016 sammenlignet med 2015.

Mælke markedet er ekstremt volatilt og uforudsigeligt. Prisen på mælk kan derfor ikke forudses ret langt frem. Resultaterne for 2017 afspejler, at der vil ske en langsom bedring af mælkeprisen i 2017. Det giver et prisniveau a la niveauet i 2015. Det er vigtigt at understrege, at dette niveau er væsentligt lavere (30-40 øre pr. kg) end det forventede langsigtede prisniveau.

Konventionelle bedrifter med 300-400 køer

Tabel 2 viser det opnåede driftsresultat i 2014 for konventionelle bedrifter med 300-400 køer. Derudover er vist forventningerne til 2015 og 2016, mens der er angivet et skøn for resultatet i 2017.

Tabel 2. Resultatopgørelse i 1.000 kr. for konventionelle bedrifter med 300-400 køer

	2014	2015*	2016*	2017*
Produktion:				
Antal vejjet	164			
Årskøer	336	356	363	371
Mælkeydelse pr. årsko	9.817	10.308	10.514	10.724
Hektar	262	265	273	278
1.000 kr.				
Bruttoudbytte	13.445	12.169	11.172	12.496
Heraf kvæg	10.443	9.570	8.431	9.876
Stykomkostninger	-6.409	-6.680	-6.718	-7.014
Heraf kvæg	-5.826	-6.095	-6.075	-6.305
Dækningsbidrag	7.035	5.489	4.454	5.482
Heraf kvæg	4.616	3.475	2.356	3.571
Kontante kapacitetsomkostninger	-3.607	-3.554	-3.690	-3.873
Afskrivninger m.m.	-1.254	-1.244	-1.235	-1.261
Resultat af primær drift	2.174	691	-471	348
Afkoblet støtte	853	848	865	869
Finansieringsudgifter i alt	-1.905	-1.844	-1.831	-1.940
Driftsresultat	1.122	-305	-1.438	-723
Heraf værdiændringer, kvæg	-101	234	-34	1
Heraf værdiændringer, mark	-7	3	-6	0
Likviditet før investeringer	1.787	382	-495	-68
1.000 kr.				
Realiserede gev./tab i alt	-146	-128	?	?

Heraf real. gev./tab gæld	-32	-32	?	?
Heraf real. gev./tab finansaktiver	-114	-97	?	?

Den høje mælkepris i 2014 medførte, at de store konventionelle bedrifter med 300-400 køer opnåede et driftsresultat på over 1,1 mio. kr., mens likviditeten fra driften efter regulering for privat blev på knap 1,8 mio. kr.

Det voldsomme fald i mælkeprisen fra 2014 til 2015 på 65 øre pr. kg gør meget ondt på de store bedrifter, som i gennemsnit producerer knap 3,5 mio. kg energikorrigeret mælk i 2015. Prisfaldet på mælk betyder således knap 2,3 mio. kr. mindre i mælkeindtægt i 2015 i forhold til, hvad de kunne have opnået, hvis prisen ikke var faldet. Som tabel 2 viser, er nedgangen i bruttoudbyttet mindre fra 2014 til 2015 - nemlig ca. 1,28 mio. kr. Det skyldes, at producenterne har kompenseret for den lavere mælkepris ved at øge antallet af køer og hæve køernes ydelse med hele 5 pct. Derudover trækker en stigning i prisen på oksekød fra 2014 til 2015 også i positiv retning, og endelig har en positiv værdiændring en positiv indvirkning på bruttoudbyttet. Trods den meget ugunstige mælkepris viser tabel 2, at bedrifterne i gennemsnit vil have en positiv likviditet fra driften efter regulering for privat på 382.000 kr.

Holder de anvendte forudsætninger, vil bedrifternes indtjening blive yderligere forringet i 2016. Den forventes således at falde med yderligere 1,133 mio. kr., hvilket betyder en forventet indtjening på minus 1,438 mio. kr. i 2016 og et forventet likviditetsunderskud på ca. 0,5 mio. kr.

For 2017 ventes et driftsresultat på minus 723.000 kr., men dette skal tages med stort forbehold som følge af usikkerheden omkring udviklingen i mælkeprisen. Niveauet er, som nævnt, antaget at være væsentlig under det langsigtede prisniveau.

Økologiske bedrifter med 100-200 køer

Tabel 3 viser opnåede driftsresultat i 2014 for økologiske bedrifter med 100-200 køer. Endvidere er vist forventningerne til driftsresultatet i 2015 og 2016 samt et skøn for resultatet i 2017.

Tabel 3. Resultatopgørelse i 1.000 kr. for økologiske bedrifter med 100-200 køer

	2014	2015*	2016*	2017*
Produktion:				
Antal vejjet	189			
Årskøer	144	145	148	151
Mælkeydelse pr. årsko	8.629	8.974	9.154	9.337
Hektar	199	203	209	213
	1.000 kr.			
Bruttoudbytte	6.487	6.660	6.881	7.433
Heraf kvæg	4.616	4.596	4.791	5.294
Stykomkostninger	-2.944	-3.136	-3.234	-3.364
Heraf kvæg	-2.740	-2.939	-3.032	-3.152
Dækningsbidrag	3.542	3.524	3.647	4.069
Heraf kvæg	1.876	1.657	1.759	2.142
Kontante kapacitetsomkostninger	-1.806	-1.777	-1.843	-1.935
Afskrivninger m.m.	-624	-628	-607	-601
Resultat af primær drift	1.112	1.120	1.197	1.534
Afkoblet støtte	616	618	631	634
Finansieringsudgifter i alt	-941	-956	-898	-921
Driftsresultat	786	782	930	1.247
Heraf værdiændringer, kvæg	-45	96	-15	0
Heraf værdiændringer, mark	-9	6	-8	0
Likviditet før investeringer	980	880	1.099	1.259
	1.000 kr.			
Realiserede gev./tab i alt	-78	97	?	?
Heraf real. gev./tab gæld	19	0	?	?
Heraf real. gev./tab finansaktiver	-97	97	?	?

I 2014 var de økologiske producenter også begunstiget af, at prisen på mælk generelt var meget høj. Det resulterede i et driftsresultat på 786.000 kr. Ses der på resultatet eksklusiv værdiændringer, blev dette på 840.000 kr.

De økologiske producenter har også oplevet et fald i prisen på mælk fra 2014 til 2015, men hvor markedet for konventionel mælk er karakteriseret ved for stort udbud i forhold til efterspørgslen, gør det modsatte sig gældende for den økologiske mælk. Her blev udbuddet for lille i forhold til efterspørgslen i løbet af 2015. Det resulterede i markante stigninger i økologitillægget. Dette steg således i løbet af 2015 fra 55 øre pr. kg til 1,22 kr. pr. kg ved årets udgang. Samlet set var det gennemsnitlige økologitillæg knap 34 øre højere i 2015 sammenlignet med 2014, hvilket betyder, at den økologiske mælk kun er faldet med 31 øre pr. kg fra 2014 til 2015.

Driftsresultatet ventes at blive 782.000 kr. i 2015 på de økologiske bedrifter med 100-200 køer. Ses der på resultatet eksklusiv værdiændringer, bliver dette på 680.000 kr. De økologiske bedrifter vil -

i modsætning til deres konventionelle kolleger - opnå stort set samme driftsresultat i 2015 som i 2014. En væsentlig årsag til dette er stigning i økologitillægget for såvel mælk som oksekød.

Holder forudsætningerne for 2016, blandt andet om et fortsat højt tillæg for økologisk mælk og oksekød, vil de økologiske bedrifter have udsigt til en fremgang i driftsresultatet fra 2015 til 2016 på 148.000 kr. inklusive værdiændringer. Ses der på resultatet eksklusiv værdiændringer, vil dette være 273.000 kr. højere.

Ligesom for de konventionelle bedrifter er udsigterne for de økologiske bedrifter også forbundet med stor usikkerhed både som følge af den generelle markedsusikkerhed og som følge af usikkerhed om, hvordan markedet for økologisk mælk vil bevæge sig. I 2017 er der forudsat et økologitillæg på 122 øre i gennemsnit og et forventet driftsresultat på 1,247 mio. kr. for de økologiske bedrifter med 100-200 køer. I den mere langsigtede vurdering af resultatet antages, at det økologiske tillæg falder til cirka 80 øre pr. kg mælk.

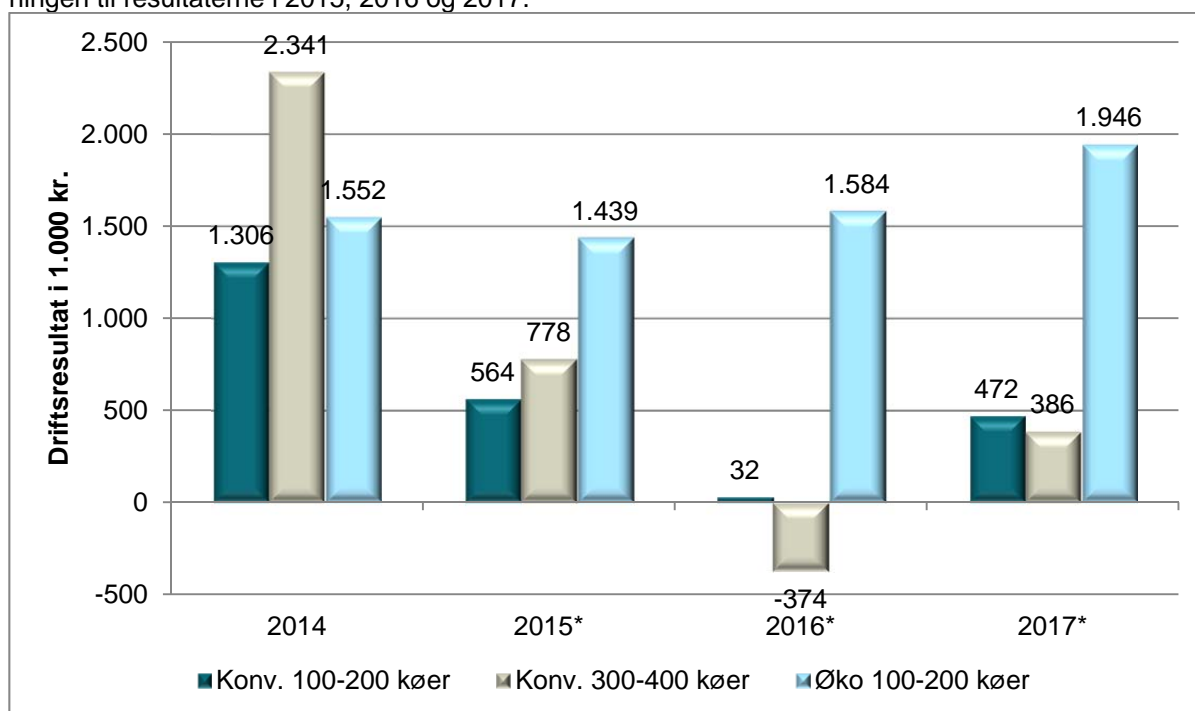
Prognoseresultater for den bedste tredjedel af bedrifterne

Prognosens resultater præsenteres som gennemsnittet af en størrelsesgruppe. Inden for disse grupper er der særdeles stor spredning i bedrifternes resultater. Således opnåede den bedste tredjedel af bedrifterne markant bedre driftsresultater end gennemsnittet af bedrifterne i de enkelte grupper. Forskellen mellem den bedste tredjedel af bedrifterne og gennemsnittet var i 2014:

- +652.000 kr. for konventionelle bedrifter 100-200 køer
- +1.219.000 kr. for konventionelle bedrifter 300-400 køer
- +766.000 kr. for økologiske bedrifter 100-200 køer

Større udbytte kombineret med lavere omkostninger forklarer forskellen og er i meget høj grad knyttet til den måde, bedriften bliver ledet på.

Figur 2 viser det opnåede driftsresultat i 2014 for bedrifterne tilhørende den bedste tredjedel samt forventningen til resultaterne i 2015, 2016 og 2017.

Figur 2. Prognose for driftsresultatet på den bedste tredjedel af bedrifterne

Indtjeningen på den bedste tredjedel af bedrifterne er markant højere end på gennemsnittet af bedrifterne. Når priserne er ugunstige, rammes alle bedrifter - også de bedste bedrifter. Driftsresultatet falder derfor markant på de konventionelle bedrifter fra 2014 til 2015, mens nedgangen er mindre på de økologiske bedrifter.

Det er imidlertid værdi at bemærke, at den bedste tredjedel af bedrifterne som gennemsnit formåede at opnå et positivt driftsresultat i 2015 til trods for de ugunstige prisforhold. Det understreger endnu engang, at nogle bedrifter er økonomisk velfunderede, mens andre er økonomisk meget sårbare. Det cementerer, at der er en fremtid for mælkeproduktion i Danmark. Den barske virkelighed er imidlertid, at nogle bedrifter er pisket til at forbedre bedriftens økonomi for at få del i denne fremtid. For mange handler det om at forbedre bedriftens indtjening. Mange har rykket sig en hel del de senere år, men tallene viser, at der stadig er et stykke vej endnu. De dygtige producenter bliver også dygtigere. For nogle bedrifter er en forbedring af indtjeningen ikke tilstrækkelig til at skabe en stærk økonomi på bedriften. Gælden er for høj i forhold til den mulige indtjening - selv ved højt managementniveau. Her handler det også om at få en afklaring med sine kreditorer omkring ens fremtid på bedriften.

Selv blandt bedrifterne tilhørende den bedste tredjedel er der meget stor forskel i de opnåede driftsresultater. Dette varierede således i 2014:

Fra 821.000 kr. til 2.357.000 kr. (konventionelle bedrifter fra 100-200 køer)

Fra 1.590.000 kr. til 3.745.000 kr. (konventionelle bedrifter fra 300-400 køer)

Fra 927.000 kr. til 2.933.000 kr. (økologiske bedrifter fra 80-160 køer)

Variationen bliver beregnet på baggrund af et gennemsnit af de 10 bedrifter i hver gruppe, der ligger omkring henholdsvis 66 % fraktilen og 99 % fraktilen.

Der er således, blandt bedrifterne i den bedste tredjedel, mulighed for at forbedre resultaterne yderligere.

Under de aktuelle prisforhold kan gennemsnittet af den bedste tredjedel af de konventionelle bedrifter heller ikke skabe en positiv indtjening. Det viser resultaterne for disse bedrifter i 2016. Det er således kun en meget lille andel af de konventionelle bedrifter, som kan skabe en positiv indtjening ved en mælkepris på omkring 2 kr.

Investering og gæld

Regnskaberne viser, at investeringer i produktionsanlægget i 2015 forventes for de konventionelle bedrifter at ligge under afskrivningerne, mens investeringerne for de økologiske bedrifter ligger over afskrivningerne. På grund af den meget pressede likviditet i 2016 for de konventionelle bedrifter forventes der et meget lavt investeringsniveau i 2016 og 2017, mens der for økologerne forventes et investeringsniveau i 2016 og 2017, der ligger på niveau med 2015.

For de konventionelle bedrifter med mellem 100-200 køer forventes gælden pr. ko at ligge stabilt omkring 150.000 kr. i hele prognoseperioden. Samlet set forventes gælden for denne gruppe at stige med godt 1,4 mio. kr. For de store bedrifter forventes gælden at falde med omkring 5.000 kr. pr. ko. Dette kan dog forklares ud fra, at antallet af køer forventes at stige med 6 pct. fra 2014 til 2015. Samlet set forventes det dog, at gælden pr. bedrift vil stige med omkring 4 mio. fra 2014 til 2017 for denne gruppe. På de økologiske bedrifter ventes gælden at falde fra 180.000 kr. pr. ko i 2014 til 169.000 pr. ko i 2017. Det forventes således, at de økologiske bedrifter vil reducere gælden, mens dette ikke er tilfældet for de konventionelle bedrifter.

Den bedste tredjedel af bedrifterne med 100-200 køer havde i 2014 en gæld på 135.000 kr. pr. ko eller 14.000 kr. mindre end gennemsnit. Hos den bedste tredjedel af de konventionelle producenter forventes den samlede gæld kun at stige moderat. Den bedste tredjedel af de økologiske bedrifter med 100-200 køer havde i 2014 165.000 kr. i gæld pr. ko. Den ventes at falde til 152.000 kr. pr. ko.

Den bedste tredjedel af bedrifterne forventes at opnå en indtjening, som giver dem mulighed for at reducere gælden. Den mulighed har bedrifterne med gennemsnitlige resultater ikke. Indtjeningen er for lav til at give mulighed for dette.

Tabel 4. Gældsforholdene på gennemsnitsbedrifterne i 2014

	Konventionel 100-200 køer	Konventionel 300-400 køer	Økologisk 80-160 køer
Antal årskøer/antal ha	144 køer/142 ha	336 køer/262 ha	144 køer/199 ha
Gæld i alt, 1.000 kr.	21.373	52.034	25.881
Gæld pr. ko, kr.	148.426	154.863	179.728
Soliditetsgrad	17 %	7 %	17 %

Tabel 5. Gældsforholdene på bedste tredjedel i 2014

	Konventionel 100-200 køer	Konventionel 300-400 køer	Økologisk 100-200 køer
Antal årskøer/antal ha	149 køer/153 ha	332 køer/254 ha	151 køer/227 ha
Gæld i alt, 1.000 kr.	20.203	48.252	24.874
Gæld pr. ko, kr.	134.590	145.339	164.761
Soliditetsgrad	24 %	15 %	23 %

Følsomhedsberegninger

Tabel 6 viser de økonomiske konsekvenser af ændringerne indenfor disse prisspænd for prognoseresultatet i 2016 for konventionelle bedrifter med 100-200 køer. Tabel 7 viser de tilsvarende konsekvenser for konventionelle bedrifter med 300-400 køer.

Tabel 6. Følsomheden i prognoseresultatet for konventionelle bedrifter med 80-160 køer

Konv. 100-200 årskøer	Pris	2016 resultat (1.000 kr.)	Ændring (1.000 kr.)
Mælkepris, høj	Afregningspris +0,10 kr. pr. kg	-307	+152
Mælkepris, lav	Afregningspris – 0,10 kr. pr. kg	-611	-152
Foder, høj	Lav pct. bl. 1,80 kr. pr. kg – høj pct. bl. 2,51 kr. pr. kg	-538	-79
Foder, lav	Lav pct. bl. 1,47 kr. pr. kg – høj pct. bl. 2,12 pr. kg	+381	+78
Renten, høj	Renten op med 0,5 procentpoint	-553	-94
Renten, lav	Renten ned med 0,25 procentpoint	+412	+47

Tabel 7. Følsomheden i prognoseresultatet for konventionelle bedrifter med 240-320 køer

Konv. 300-400 årskøer	Pris	2016 resultat (1.000 kr.)	Ændring (1.000 kr.)
Mælkepris, høj	Afregningspris +0,10 kr. pr. kg	+1.057	+382
Mælkepris, lav	Afregningspris -0,10 kr. pr. kg	-1.820	-382

Foder, høj	Lav pct. bl. 1,80 kr. pr. kg – høj pct. bl. 2,51 kr. pr. kg	-1.611	-173
Foder, lav	Lav pct. bl. 1,47 høj kr. pr. kg – høj pct. bl. 2,12 pr. kg	-1268	+169
Renten, høj	Renten op med 0,5 procentpoint	-1668	-230
Renten, lav	Renten ned med 0,25 procentpoint	-1.322	+116

Bilag 1: Prisforventninger og forudsætninger

Indkomstprognosen for 2015 og 2016 bygger på forudsætningerne gengivet i Tabel 1.

Tabel 1: Prisforventninger**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015*	2016*
Bytteforhold							
Hele landbruget	96	101	103	104	98	94	88
Mælkeproducenter	100	102	98	104	107	93	84
Svineproducenter	97	99	103	101	96	92	91
Planteproducenter	93	105	106	107	98	100	103
Mælkeproduktion							
Mælkepris (kr./kg. standard mælk)	2,37	2,64	2,56	2,92	2,98	2,33	2,02
Mælkepris (kr./kg. økologisk)	2,97	3,22	3,09	3,47	3,53	3,22	3,30
Mælkeydelse pr. ko, konv. (stigning i pct. pa.)	1,00	-1,00	1,00	3,00	4,50	4,00	1,50
Mælkeydelse pr. ko, øko. (stigning i pct. pa.)	1,00	-1,00	1,00	0,00	4,50	4,00	2,00
Oksekødproduktion							
Oksekød – ældre køer (281-300)	13,65	16,54	20,46	20,70	17,74	18,75	18,75
Svineproduktion							
Svinekød (kr./kg.)	9,83	10,68	11,85	11,94	10,93	9,94	9,94
30 kg beregnet smågris (kr./stk.)	337	358	394	398	377	341	341
7 kg beregnet smågris (kr./stk.)	203	211	232	230	222	198	198
Grise pr. årssø	28,1	28,8	29,6	30,0	30,4	30,8	30,8
Planteproduktion							
Foderhvede (kr./hkg.)	98	145	155	155	126	117	105
Foderbyg (kr./hkg.)	94	142	154	147	118	118	104
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)	165	234	239	249	195	168	199
Maltbyg (kr./hkg.)	101	167	170	160	135	130	122
Raps (kr./hkg.)	229	331	346	323	263	261	260
Kartofler, konsum (kr./hkg.)	112	129	100	174	100	88	110
Foder oa.							
Soyaskrå (kr./hkg.)	230	248	274	315	298	286	273
A-bl. 16 pct., økologisk	249	287	319	345	314	300	300
C-bl. 30 pct., økologisk	352	382	397	431	412	424	424
Foderhvede (kr./hkg.)	105	154	172	166	134	125	124
Foderbyg (kr./hkg.)	103	154	171	158	130	127	115
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)	200	277	270	274	209	193	193
Rapsskrå (kr./hkg.)	134	159	181	222	192	196	184
Gødning (indeks)	161	189	190	196	197	185	165
Dieselolie (øre/l)	507	625	676	654	619	522	457

* Prognose fra SEGES og Landbrug & Fødevarer.

Prisprognosen udtrykker forventningerne til den gennemsnitligt handlede pris for alle mængder; spot, kontrakt og internt på bedrifterne.

** Priserne er plus efterbetaling og minus diverse produktionsafgifter.

Prognoserne offentliggøres næste gang:
Torsdag den 15. september 2016

Af konkurrenceretlige årsager er prisprognoserne for 2017 udeladt. Disse indgår dog fortsat i Landskalkuler i Ø90, i Mark Online og DMS. Udvalgte abonnenter til Landbrugsinfo har dog adgang til prognosepriserne for 2017 direkte i www.farmtal.dk.

Bytteforhold

Landbrugets bytteforhold har været nogenlunde stabilt og støt stigende fra foråret 2009 til efteråret 2013. Derefter har bytteforholdet været faldende. I 2014 var bytteforholdet især været negativt påvirket af faldende salgspriser for afgrøder og svinekød. I 2015 er bytteforholdet faldet yderligere som følge af et lavere salgsprisindeks, især påvirket af svinekød og mælk, mens købsprisindekset var nogenlunde uændret. Bytteforholdet er faldet lidt yderligere i de første måneder af 2016, men ventes at stige igen mod slutningen af året.

Salgspriser

Korn

Det er for tidligt at sige noget om den globale kornhøst for 2016/17, men de første prognoser viser, at den globale produktion af hvede forsat vil være stor, ca. 727 mio. ton. Hvis forventningerne til den globale høst 2016/17 og den forventede stigning i forbruget på 5 mio. tons realiseres, forventes de globale lagerbeholdninger at falde med 13-14 mio. tons. De rigelige mængder af korn i verden vil betyde, at kornpriserne vil forblive omkring det nuværende lidt lave niveau.

Svinekød

Den forventede gennemsnitlige notering for april kvartal er nedjusteret med 0,50 kr./kg. til 9,25 kr./kg. Årsagen til nedjusteringen skal findes i en skuffende start på foråret og grillsæsonen, som har medført en notering på blot 8,70 kr./kg i april måned. Udviklingen i noteringen i maj og juni måned vil i høj grad afhænge af vejr-situationen i Europa. Der er ikke siden sidste prognose fra januar kommet afgørende nye markedsinformationer, som giver grundlag for at ændre prognosen for de kommende kvartaler i 2016.

Oksekød

Priserne for oksekød ligger ultimo april 2016 lavere end på samme tidspunkt året før. Det skyldes, at der er et rigeligt udbud i EU i forhold til efterspørgslen, og der ventes en yderligere stigning i produktionen i 2016, navnlig fra hunde. Produktionen af oksekød i EU ventes dermed at blive øget i år og blive på dette højere niveau i 2017. Forbruget ventes derimod at stagnere. Der vil derfor være behov for yderligere eksport til lande udenfor EU, hvis priserne skal kunne opretholdes. Alt andet lige vil det vanskelige mælkemarked betyde slagtinger af flere hunde i 2016 og vil lægge pres på priserne.

Mælk

Mælke-markedet er præget af ubalance mellem udbud og efterspørgsel, hvor udbuddet er væsentlig større end efterspørgslen. Det forventes, at prisniveauet i 2016 vil være noget lavere end i 2015. Markedet bevæger sig på "bunden" i øjeblikket, men det kan ikke afvises, at priserne kan få et endnu et dyk nedad, ligesom det er vanskeligt at sige, hvornår markedet vil vende. Nogle analytikere hælder til at det vil ske allersidst i 2016. Andre forventer, at det først vil ske i 2017. Der er blevet opbygget lagre i løbet af 2015 og 2016, især i EU. Eksistensen af lagre vil alt andet lige dæmpe et kommende opsving.

Købspriser

Foder

Prisen på sojaskrå, der har stor betydning for foderomkostningerne, er forholdsvis lav i foråret 2016. Vi forventer, at prisen vil stige i løbet af efteråret, da udbuddet fra Argentina er lavere end året før. De globale soja-lagre er faldet fra 79 mio. tons til 74,3 mio. tons, samtidig med at Kina har øget sin import af soja. Det giver en indikation på, at priserne vil stige de følgende måneder. Fragtraterne er svagt stigende, hvilket kan påvirke sojaprisen i mindre omfang. Sojaprisen forventes at ligge på 280-290 kr. pr. hkg i starten af 2017.

Gødning, bekæmpelsesmidler mv.

Prisen på handelsgødning ventes uændret til svagt faldende. Generelt er prisen på kvælstof meget afhængig af naturgasprisen og produktionsomkostningerne. Prisen på gødning har dog været påvirket af lave priser på afgrøder, som betyder lavere bytteforhold mellem afgrøder og gødning. Det medfører et fald i efterspørgslen. Det forventes, at priserne på bekæmpelsesmidler vil være nogenlunde stabile på 2016-niveauet i hele prognoseperioden. Priserne på reparation og vedligeholdelse samt tjenesteydelser forventes generelt at følge den almindelige pris- og lønudvikling.

Konjunktur og renter

Hovedscenariet for fremskrivningen og prognosen er en moderat, positiv vækst i den globale økonomi i hele prognoseperioden, dog med risiko for let aftagende vækst. Der er ingen udsigt til inflation, som ligger over de væsentligste centralbankers målsætninger, i særdeleshed ikke i Europa, hvor deflation nærmere er et tema.

USA har hævet renten, og yderligere renteforhøjelser i løbet af 2016 og 2017 kan ikke udelukkes. Baggrunden er især et stærkt arbejdsmarked og ønsket om en normalisering af rentemarkedet. Vi forventer, at størrelsen af de samlede renteforhøjelser i denne cyklus bliver beskeden, da de indledes sent i konjunkturforløbet, og da der ikke er tegn på inflation.

I Kina aftager væksten fortsat, men økonomien styres stramt for at undgå en hastig vækstnedgang. Det ventes, at staten formår at styre økonomien ned i retning af 4-6 pct. inden for de nærmeste år. De største risici i kinesisk økonomi er aftagende eksportvækst, overbyggeri samt et skrøbeligt kreditmarked. Japan kæmper med afmatning trods en voldsom ekspansiv pengepolitik. Væksten forventes dog opretholdt en tid endnu.

Den Europæiske Centralbank (ECB) stimulerer vækst og inflation med lave renter, opkøb af værdipapirer og rigelig likviditet. Svag vækst, en lurende gældskrise i Europa, Ukraine-konflikten mellem Rusland og Vesten, krigen i Mellemøsten samt flygtninge- og emigrantstrømmen skaber fortsat usikkerhed. Kronen har genvundet styrken og der ventes nogenlunde ro om de danske valutaeserver og danske renter.

Tabel 2 viser, hvilke renteforudsætninger fremskrivningen og prognosen bygger på.

Tabel 2: Renter inkl. bidrag mv.

	2011	2012	2013	2014	2015*	2016*	2017*
Realkredit, fast, dkr.	5,16	4,78	5,02	4,78	4,58	4,83	4,98
Realkredit, flex, dkr.	2,41	2,11	1,86	1,98	1,95	2,06	2,20
Realkredit, flex, euro	2,21	1,95	1,71	1,91	1,86	1,96	2,06
Finanslån, valuta	5,37	5,86	5,81	5,78	5,80	5,86	6,00
Kassekredit, dkr.	7,04	7,42	7,47	7,44	7,46	7,52	7,66
Banklån, dkr	5,72	5,97	6,11	5,82	5,67	5,87	6,02

* Prognose fra SEGES

Bilag 2: Konsekvenser af øget tilførsel af kvælstof

Den såkaldte Landbrugspakke giver mulighed for øget tilførsel af kvælstof. Der må generelt tilføres 16 pct. mere kvælstof end i 2015. Dette må alt andet lige forventes at medføre en udbyttestigning på ca. 6 pct. For 2017 må tilføres ca. 8 pct. mere kvælstof og en forventet udbyttestigning på yderligere ca. 2 pct. Der er dog formodning om, at ikke alle vil gøre brug af denne mulighed, da det ikke for alle være økonomisk optimalt. Det forventes at kvælstoftilførslen vil øges med 70 pct. af det tilladte. Dette vil medføre en udbyttestigning på 4-5 pct. i 2016 i forhold til situationen uden øget tilførsel af kvælstof. For 2017 er indregnet en øget tilførsel på 1,5 pct. og en udbyttestigning på 1-2 pct.

Tabel 1 viser ændringen i N-mængden samt den forventede udbyttestigning i 2016 og 2017.

Tabel 1: Ændret N og udbytte

	Ændret mængde N pr. ha. i forhold til normerne for 2015	Ændret udbytte - pct. af gennemsnit 2002-2015
2016	+ 12 pct.	+ 4-5 pct.
2017	+ 17 pct.	+ 6-7 pct.

I prognoserne for både sektoren og alle driftsgrenene er ovenstående udbyttestigning samt en øget omkostning til handelsgødning indregnet.

Samtidig vil proteinindholdet stige for alle kornafgrøder. Der forventes ikke et øget proteinindhold i grovfoderafgrøder.

Planteavlsbedrifter

For planteavlsbedrifter med ingen eller meget lille anvendelse af husdyrgødning vil udbytte og omkostning til gødning slå direkte igennem på indtægter og omkostninger i både 2016 og 2017.

Svinebedrifter

For svinebedrifter medfører højere kornudbytte øgede indtægter fra planteproduktionen. Det må også forventes, at det højere proteinindhold i høsten 2016 og 2017 vil reducere foderomkostningerne i svineproduktionen. Der er indregnet en svag stigning i proteinindholdet i foderkorn i 2017 og dermed en anelse lavere foderpriser.

Stigningen i omkostningerne til gødning indregnes ved at al ekstragødning skal købes. På mange bedrifter vil man dog sandsynligvis anvende mere husdyrgødning på egen bedrift og måske annullere gylleaftaler. Hvis denne mulighed foreligger, vil det påvirke prognosen i positiv retning, da omkostninger til indkøb af gødning stiger mindre.

Malkekvægsbedrifter

For malkekvægsbedrifterne er der indregnet et merudbytte på 4 pct. i 2016. Da mange næppe vil ændre markandelen med grovfoder i 2016, vil det forventede merudbytte (400-500 FEN pr. ha) medføre et forventet større lager (beholdning af grovfoder ultimo 2016). Dette påvirker resultatet i positiv retning – men vil umiddelbart ikke forbedre likviditeten i 2016. Den forventede større beholdning ultimo 2016 muliggør, at man kan øge andelen af salgsafgrøder i 2017, hvilket giver øgede indtægter fra planteproduktionen.

Med stigningen i N-tilførslen forventes malkekvægsbedrifterne at få øgede gødningsudgifter svarende til stigningen i indkøb af N-gødning. Der er ikke i samme udstrækning som ved svinebedrifter udbredt anvendelse af gylleaftaler, som vil kunne forbedre resultatet.

Randzoner

Der er ca. 25.000 ha. randzoner i 2015, svarende til 1 pct. af det samlede landbrugsareal. Det forventes, at hovedparten af disse isoleret set vil indgå i sædskiftet fra 2016, hvilket er indregnet i prognoserne.

Bilag 3: Datamateriale og definitioner

Datamateriale

Udarbejdelsen af prognosen sker ud fra historiske regnskabsresultater samt forventede ændringer i produktion, effektivitet, købs- og salgspriser, investeringer og finansielle forhold m.v.

Prognosen er baseret på de endelige vejede regnskabsresultater for 2014 i økonomidatabasen, men korrigeret for udvikling i regnskabsresultater for de regnskaber der er indberettet for 2014. Regnskabsresultaterne er repræsentative for alle heltids planteavlsbedrifter, idet de er vejete op til det samlede antal heltidsplanteavlsbedrifter, der var i 2014 i Danmark i henhold til Danmarks Statistisk landbrugstælling.

Bedrifterne, der indgår, har et normtimeforbrug på mindst 1.665 arbejdstimer pr. år og mindst 50 % af standardomsætning hidrører fra kvæg og grovfoderproduktionen. Derudover skal 50 % af bruttoudbyttet, kvæg stamme fra mælkeproduktionen.

I de endelige vejede resultater for 2014 indgår 2165 regnskaber, der er vejete op til at repræsentere 3328 landbrugsbedrifter.

- Konventionelle med 100-200 årskøer: 908 regnskaber, der er vejete op til 1.356 bedrifter
- Konventionelle med 300-400 årskøer: 116 regnskaber, der er vejete op til 164 bedrifter
- Økologer med 100-200 årskøer: 139 regnskaber, der er vejete op til 189 bedrifter

Indkomstprognoserne for 2015-2017 er lavet på baggrund af regnskaberne i DLBR's økonomidatabase for 2014 samt prognoser for salgs- og købspriser, hvor baggrunden for prognoserne fremgår ovenfor.

Klassifikationen af bedriftstyper (Planteavl, kvæg, svin, pelsdyr, fjerkræ) er baseret på EU's standarddefinitioner om dette. Grundprincippet er, at mindst 50 % af omsætningen skal komme fra en bestemt driftsgren, for at bedriften tilhører denne driftsgren.

Definitioner

Soliditetsgrad: Egenkapital ultimo minus hensættelser til skat i procent af samlede aktiver ultimo.

Gældsprocent: Gæld (ekskl. hensættelser) i procent af samlede aktiver som gennemsnit af primo og ultimo.

Årets resultat: Driftsresultat plus nettoindtjening uden for landbruget.

Likviditet før investeringer: Årets resultat minus private udtræk minus tilbageførsel plus/minus ændring i beholdninger.

Likviditetsoverskud/-behov: Årets resultat minus private udtræk minus tilbageførsel plus/minus ændring i beholdninger minus faktiske investeringer.

SEGES P/S skaber løsninger til fremtidens landbrugs- og fødevarerhverv. Vi udvikler forretningsmuligheder og serviceydelser i tæt samarbejde med vores kunder, forskningsinstitutioner og virksomheder over hele verden. SEGES er det nye navn for Videncentret for Landbrug, som nu også omfatter Videncenter for Svineproduktion.

SEGES P/S	W	seges.dk
Agro Food Park 15	T	+45 8740 5000
DK 8200 Aarhus N	E	info@seges.dk
Axeltorv 3	T	+45 3339 4500
DK 1609 Kbh. V	E	vsp-info@seges.dk

